

DARBA PĀRSKATS PAR 2025. GADU

Saturs

1. Vispārīgs bibliotēku raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	4
4. Personāls	5
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	6
6. Krājums	13
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	16
8. Novadpētniecība	17
9. Projekti	18
10. Publicitāte	18
11. Sadarbības tīkla raksturojums	19

Kopsavilkums

- ✓ darba prioritātes un sasniegumi

Darbinieka profesionālās pieredzes pilnveidošana. (skatīt 5.lpp.)

Bibliotēkas krājuma saturiskās kvalitātes uzlabošana.

Lasīt veicināšanas un lasīšanu popularizējoši pasākumi.

- ✓ jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide

Palielinājās saņemto eksemplāru skaits grāmatām palielinātā drukā. Viens nosaukums pieejams četros eksemplāros. Tas pozitīvi uzlaboja izsnieguma rādītājus. (skatīt 10. lpp.)

- ✓ LG500 Kulminācijas gads – pirmajai grāmatai latviešu valodā 500

Bibliotēka iekārtojusi vairākas tematiskas izstādes un pasākumus. (skatīt 10. lpp.)

1. Vispārīgs bibliotēku raksturojums

- Īss situācijas apraksts

Pielāgotās literatūras bibliotēka (turpmāk tekstā - bibliotēka) ir Balvu Centrālās bibliotēkas (turpmāk tekstā - Balvu CB) struktūrvienība. Bibliotēkas metodisko un finanšu vadību nodrošina Balvu CB.

Bibliotēka atrodas Balvu pilsētas centrā, atvērta piecas dienas nedēļā. Sestdienās un svētdienās slēgts. Katra mēneša pēdējā piektdiena ir spodrības diena, tad apmeklētājus neapkalpo. Viena darbinieka bibliotēka, tāpēc apmeklētāji netiek apkalpoti atvaļinājuma, semināru vai darba braucienu laikā.

Bibliotēkas galvenais mērķis ir kvalitatīvu bibliotekāro, informatīvo, izglītojošo pakalpojumu sniegšana personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem, uztveres traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, kā arī personām, kuras fizisku vai citu traucējumu dēļ nespēj lasīt parasto iespiedrakstu.

Bibliotēka nodrošina iespēju saņemt informāciju pielāgotā formātā gan uz vietas bibliotēkā, gan izmantojot pasta pakalpojumus, gan attālināti. Apkalpo arī juridiskas iestādes - publiskās bibliotēkas, sociālās aprūpes centrus, dienas aprūpes centrus Balvu, Alūksnes, Smiltenes, Madonas un Gulbenes novados. (skatīt 16.-17. lpp.)

- Bibliotēku sadarbības modelis reģionā – centralizēts.
- Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas.
- Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

- Lai nodrošinātu valsts pārvaldes uzdevuma izpildi pārskata gadā no valsts budžeta, atbilstoši valsts pārvaldes uzdevuma īstenošanai, Balvu CB tika piešķirts finansējums 18 531 EUR. Pārskats par valsts pārvaldes uzdevuma izpildi un finansējuma izlietojumu saskaņā ar deleģēšanas līguma 2.2.9.3. apakšpunktu ir iesniegts Latvijas Neredzīgo bibliotēkai.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2023	2024	2025
Izdevumi kopā (EUR)			
Darbinieku atalgojums (bruto)			
Krājuma komplektēšana	346	365	735

Pārējo informāciju par finansējumu skatīt pie Balvu CB.

- Būtiski pieaudzis finansējums deponētā krājuma komplektēšanai, jo palielinājās saņemto eksemplāru skaits grāmatām palielinātā drukā. Viens nosaukums pieejams četros eksemplāros. Tas pozitīvi uzlaboja izsnieguma rādītājus.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- Telpas, iekārtas, aprīkojums

Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām nenotika. Telpās tika veikti nelieli kosmētiski uzlabojumi – atjaunoti plauktu uzraksti, atbilstoši svētku tematikai gatavoti telpu rotājumi utt. Bibliotēkām jāveido bibliotēkā tādu vidi, kur ikviens jūtas gaidīts un saprasts. Apmeklētāji to novērtē ar labiem vārdiem.

Bibliotēkā esošās iekārtas un aprīkojums ir tehniskā darba kārtībā. Apmeklētājiem pieejams viens dators un divi printeri. Ir pieeja bezmaksas abonētajām datu bāzēm www.news.lv, www.letonika.lv Iegādāts jauns printeris darbinieka vajadzībām. Esošo datoru skaits spēj nodrošināt bibliotēkas apmeklētāju vajadzības.

Lai varētu pilnvērtīgi pieslēgties tiešsaistes vidē, darbiniekam nodrošināts atbilstošs aprīkojums – web kamera ar mikrofonu.

Salīdzinoši mazo telpu pēc bērniem bibliotēkā atsevišķa vieta nav iekārtota. Ir vieta pie lasītāju galdiem, blakus grāmatu plaukti ar literatūru, kas domāta bērniem un jauniešiem. Pie datora bērni praktiski nenāk. Apmeklējumu laikā viņi par ērtāku informācijas meklēšanas rīku atzīst savus viedtālrunus. Diezgan populāra izklaide bērnu vidū ir rakstīšana Braila rakstā izmantojot tāfeli un grifeli.

4. Personāls

Bibliotēkas vadītāja Ilona Laicāne (pilna slodze). Iegūta kvalifikācija *Bibliotekārs*, 3. profesionālais kvalifikācijas līmenis/4. LKI līmenis.

Pārskata periodā tika saņemts Balvu novada domes Atzinības raksts par pašizliedzīgu un nesavtīgu ieguldījumu, profesionālu darbu un nozīmīgu atbalstu cilvēkiem ar redzes traucējumiem.

Regulāri pilnveidotas profesionālās iemaņas, kompetences un prasmes. Pārskata periodā apmeklēti LNB, Balvu CB, Latvijas Bibliotekāru biedrības u.c. iestāžu/organizāciju organizētie semināri, vebināri, kursi, konferences u.c. pasākumi. Aktīvi izmantota iespēja attālināti piedalīties dažādos bezmaksas profesionālās pilnveides pasākumos.

Ļoti noderīgi bija pieredzes apmaiņas braucieni pie tuvākiem un tālākiem kolēģiem. Skatīt [Te](#)

Pārskata periodā ņemta dalība 22 profesionālās pilnveides pasākumos (7 klātienes un 15 neklātienes pasākumi), kopā 69 stundas. Apliecinājumi saņemti par 35 stundām. Iegūtās zināšanas tika izmantotas ikdienas darbā ar apmeklētājiem.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- Galvenie rādītāji

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2023	2024	2025	% salīdzinot ar iepř. gadu	
Aktīvo lietotāju skaits	340	391	417	+15	+7
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	8	7	7	-12	0
Bibliotēkas fiziskais apmeklējums	2884	2929	3301	+2	+13
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	54	109	143	+102	+31
Virtuālais apmeklējums	1761	2485	2071	+41	-17
Izsniegumu kopskaits	10477	11251	13534	+7	+20
<i>t. sk. grāmatas parastā drukā</i>	647	481	485	-26	+1
<i>t.sk. grāmatas vieglajā valodā</i>	220	121	501	-45	+314
<i>t.sk. grāmatas palielinātā drukā</i>	836	1344	2535	+61	+89
<i>t.sk. grāmatas Braila rakstā</i>	222	149	149	-33	0
<i>t.sk. audiogrāmatas</i>	4912	5011	5505	+2	+10
<i>t.sk. audiožurnāli</i>	949	1570	1444	+65	-8
<i>t.sk. mūzikas ieraksti + DVD</i>	25	32	14	+28	-56
<i>t.sk. citi dokumenti</i>	40	44	51	+10	+16
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	2626	2499	2850	-5	+14
No tā bērniem līdz 18.g.	321	65	132	-80	+103

Analizējot darba rādītājus, 2025. gads ir ar pozitīvu dinamiku. Reģistrēto lietotāju skaits pieauga par 7 %, izsniegums par 20%, bet apmeklējums par 13%. Tas skaidrojams ar to, ka krājumā ienāca liels skaits grāmatu palielinātā drukā, kas ir vispieprasītākais resurss lietotāju vidū.

Samazinājies virtuālais apmeklējums skaidrojams ar to, ka 2024. gada rādītāji tika nepareizi nolasīti un ierakstīti tabulā. Patiesībā 2025. gadā bija lielāks apmeklējumu skaits nekā 2024. gadā.

Bibliotekāro aptvērums nevar izrēķināt, jo tiek apkalpoti lietotāji ne tikai Balvu, bet arī Gulbenes, Smiltenes, Madonas un Alūksnes novados deklarētie sociālo aprūpes namu klienti. (skatīt 16.-17. lpp.)

Gulbenes un Alūksnes novadu publiskās bibliotēkas izmanto SBA pakalpojumus, saviem lietotājiem piedāvājot pielāgotās literatūras grāmatu kopas. *(skatīt 16.-17. lpp.)*

- Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

Bibliotēka atrodas vienā ēkā ar Balvu CB. Lietotāju apkalpošanai vairākkārt izmantots Balvu CB grāmatu bibliomāts un grāmatu nodošanas iekārta. Lietotāji atzinīgi novērtēja šo iespēju, jo tagad pakalpojums ir pieejams 24/7 režīmā.

Bibliotēka piedāvā daudzveidīgu pakalpojumu klāstu gan tiešajai mērķauditorijai – personām ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, gan plašākam iedzīvotāju lokam. Pakalpojumu sniegšana notiek ne tikai uz vietas bibliotēkā, bet arī attālināti (audio grāmatu lejupielāde, uzziņas un konsultācijas pa tālruni un e-pastu), ar pasta starpniecību (bezmaksas sūtījumi neredzīgajiem), SBA vai iespēju robežās piegādājot resursus lietotājiem uz mājām.

- Digitālie pakalpojumi

Digitālie resursi tiek popularizēti nodrošinot individuālas apmācības audio grāmatu lejupielādes sistēmas BALSS izmantošanā. Diemžēl Balss izmantošanas rādītāji kaut arī nedaudz ir palielinājušies, tomēr ir nepietiekami. Tas ir saistīts ar atbilstošu personīgo atskaņošanas ierīču trūkumu, nepietiekamām datorprasmēm vai tuvinieku pasivitāti palīdzības sniegšanā.

- Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, jaunu lasītāju piesaiste

2025. gadā bibliotēkas apmeklētāju anketēšana netika veikta. Ar katru apmeklētāju tika diskutēts individuāli vai grupās, apmeklējuma laikā lietotāji tika aicināti izteikt savas domas vai priekšlikumus.

Jaunu lasītāju piesaiste visbiežāk notika sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo biedrības Balvu teritoriālo organizāciju, piedaloties kopīgos pasākumos un aktivitātēs, un SBA ar publiskajām bibliotēkām. Pārskata periodā bibliotēkā reģistrēti 58 jauni lietotāji. Lielākais izaicinājums ir noturēt viņu interesi nākotnē.

- Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Bibliotēka atrodas pilsētas centrā. Pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem, atrodas ēkas 1. stāvā, ierīkota nobrauktuve. Apmeklētāji, kuri ierodas ar sabiedrisko transportu, bibliotēku var sasniegt patstāvīgi.

Personām ar redzes traucējumiem un citādām lasīšanas grūtībām bibliotēka piedāvā pielāgotās literatūras krājumu (grāmatas un periodiskos izdevumus audio formātā, grāmatas palielinātā drukā un vieglajā valodā un grāmatas vai informatīvos materiālus Braila rakstā), priekšā lasīšanas pakalpojumu, iespēju izmantot Braila raksta printeri un datoru ar specializētu aprīkojumu.

2025. gadā šo iespēju izmantoja 65 datora apmeklētāji ar redzes traucējumiem. Tika nodrošinātas individuālas apmācības.

Lasītājiem, kuri vecuma, nespēka vai kāda cita iemesla dēļ nespēja atnākt uz bibliotēku, grāmatas iespēju robežās tika piegādātas dzīves vietā. Aizvadītajā gadā tie bija 5 lasītāji.

Priekšā lasīšana bibliotēkā ir pieprasīts pakalpojums. Pārskata periodā kopā ar Balvu TO reizi mēnesī tika rīkoti kopīgi tematiski pasākumi, kuros bibliotēkas vadītāja piedalījās ar priekšlasījumiem ar sagatavotām tēmām.

Savukārt individuālas informācijas (publikācijas periodiskajos izdevumos, grāmatu apraksti, vēstules utt.) priekšā lasīšana tika īstenota pēc pieprasījuma.

Joprojām pieprasītas ir senioru individuālās datorapmācības.

Problēma: šī grupa ir vispretrunīgākā – no vēlmes apgūt jaunās tehnoloģijas līdz bailēm un neapmierinātībai, ko sagādā e-vide.

Tabula “Īpašie pakalpojumi”

Gads	2023	2024	2025
Izdrukas Braila rakstā	42	8	26
<i>Priekšā lasīšana</i>			
Lasījumu skaits	192	207	195
Laiks (h)	78:00	106:15	86:00

- Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Pielāgotās literatūras bibliotēkas mājas lapa. Skatīt [TE](#)

Pakalpojuma sniegšanai izmantots deponētais Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājums. Vienu reizi mēnesī tika nodrošināta krājuma saņemšana, piegādājot jaunieguvumus ar Latvijas Pasta starpniecību. Tā mērķtiecīgākai izmantošanai rīkotas jaunieguvumu un citas tematiskas izstādes.

Pārskata periodā palielinājies to lasītāju skaits, kuri audio grāmatas izvēlas ierakstīt savos datu nesējos (viedtālruņos, USB vai planšetēs), nevis klausās CD formātā. Šādi tika izsniegtas 710 digitālas audio grāmatas.

Lai padarītu audio grāmatas pieejamākas tiem lasītājiem, kuriem grūtības sagādā nokļūšana pie mums, kā arī tiem, kas dzīvo tālāk no bibliotēkas, piedāvājam iespēju digitālās audiogrāmatas saņemt elektroniski, izmantojot bibliotēkas audiogrāmatu lejupielādes sistēmu BALSS. Pieejamas vairāk nekā 2700 audio grāmatas. Pakalpojums tiek izmantots pasīvi, jo lietotājiem trūkst atbilstošu prasmju un atskaņošanas ierīču. Arī tuvinieku atbalsta palīdzības sniegšanā.

Tabula “Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā”

Pielāgojuma veids	Skaits
Grāmatas palielinātā drukā	316
Grāmatas vieglajā valodā	27
Audio grāmatas, <i>tai skaitā audio seriālizdevumi</i>	2752
Grāmatas Braila rakstā, <i>tai sk. seriālizdevumi Braila rakstā</i>	145

Palielinājās saņemto eksemplāru skaits grāmatām palielinātā drukā. Viens nosaukums pieejams četros eksemplāros. Tas pozitīvi uzlaboja izsnieguma rādītājus.

Darbs ar bibliotēkām

Bibliotēka turpināja sniegt pielāgotās literatūras pakalpojums 22 Balvu, 1 Gulbenes, 7 Alūksnes un 1 Madonas novada bibliotēkai. 1 skolu bibliotēka izmantoja bibliotēkas pakalpojumus. 2025. gadā tika parakstītas 2 jaunas Vienošanās par sadarbību ar 2 Alūksnes novada bibliotēkām. (*skatīt 16.-17. lpp.*)

Pārskata periodā uz citām bibliotēkām tika nosūtītās 721 pielāgotā krājuma vienības, no tām 392 grāmatas palielinātā drukā, 292 audio grāmatas CD formātā, 3 grāmatas Braila rakstā, 30 grāmatas vieglajā valodā, 4 digitāli audio žurnāli. Lasītāju skaits bibliotēkās - 130.

Skolas bibliotēkā izsniegtas 60 pielāgotā krājuma vienības. No tām 21 grāmatas palielinātā drukā, 24 audio grāmatas CD formātā, 15 grāmatas vieglajā valodā. Lasītāju skaits bibliotēkā - 12.

Darbs ar sociālās aprūpes centriem

Bibliotēkai ir 14 ārējie apkalpošanas punkti (*skatīt 16.lpp.*). Pārskata periodā 247 lietotājiem tika izsniegtas 5734 pielāgotā krājuma vienības. No tām 2590 audio grāmatas CD formātā, 1535 grāmatas palielinātā drukā, 1286 digitāli audio žurnāli un 323 grāmatas vieglajā valodā.

Ar ārējo apkalpošanas punktu pārstāvjiem veikta saziņa, lai reģistrētu jaunus lietotājus un noskaidrotu lietotāju vajadzības, intereses, apmierinātību ar saņemtajiem resursiem. Papildus tam sniegts konsultatīvais atbalsts atskaņošanas tehnikas iegādes un izmantošanas jautājumos. Sadarbība noris veiksmīgi, dažos centros problēmas rada darbinieku pārslodze un laika trūkums.

- Uzziņu un informācijas darbs

Analizējot 2025. gadā sniegtās uzziņas un konsultācijas, var secināt ka nereti vienkārša uzziņa noslēdzas ar nepieciešamību pēc praktiskas palīdzības (i-bankas, medicīnas datu vietnes, e-Latvija, e-paraksts, u.c.), kur nepieciešama autorizēšanās, parolu ievade, personas koda norādīšana, utt. ko bibliotekārs nedrīkst darīt. Apmeklētājiem tika skaidroti datu drošības jautājumi, iespējamās sekas, tomēr ne vienmēr tas apmierina apmeklētājus, reizēm tiem ir tik zemas digitālās prasmes, ka cilvēki jūtas apjukusi. Dažreiz digitālā plaisa mēdz būt tik liela, ka ir ļoti grūti palīdzēt.

Lietotāji interesējušies arī par izdevumu pieejamību, rezervēšanu un grāmatu lietošanas termiņa pagarināšanu.

Sniegtas konsultācijas datoru lietošanas jautājumos, praktiskas apmācības dažādu e-pakalpojumu, arī mākslīgā intelekta izmantošanā. Gada laikā tika sniegtas 210 konsultācijas un apmācības.

- Bibliotēkas izglītojošā darbība

Bibliotēka sniedza individuālas konsultācijas darbā ar datoru, internetu (e-pasta izveidošana un lietošana, sociālie tīkli), elektroniskajiem informācijas resursiem un pakalpojumiem (bibliotēkas e-katalogs, internetbanka, klientu portāli, VID EDS). Papildus tam apmeklētāji konsultēti un apmācīti atskaņošanas tehnikas (skaņas ierakstīšanas un atskaņošanas ierīce Daisy, magnetola "Roberts"), USB zibatmiņas, audio grāmatu lejupielādes sistēmu BALSS izmantošanā. Aizvadītajā gadā lasītāju skaits, kuri izmanto zibatmiņas, ievērojami palielinājies. Daļa lasītāju klausās audio grāmatas savos viedtālrunos vai planšetdatoros.

- Medijpratība

Norises - pasākumi/mācības	Norišu skaits	Apmeklējums
Medijpratības jautājumiem veltīti pasākumi pieaugušajiem	3	13
Medijpratības jautājumiem veltīti pasākumi bērniem un jauniešiem līdz 18.g.	0	0
Medijpratības mācības bērniem un jauniešiem līdz 18.g.v	0	0
Medijpratības mācības pieaugušajiem	4	4

Veiksmīgākais pasākums bija Latgales Centrālās bibliotēkas organizēta informatīva tikšanās ZOOM platformā ar Valsts policijas inspektoru “Brīdini savējos, tev zvana krāpnieks!”

Atnākušie seniori uzmanīgi klausījās policijas pārstāvja stāstījumā, vēlāk aktīvi diskutēja un dalījās savos pieredzes stāstos.

Palielinājās apmācību skaits viedtālrunu izmantošanas jautājumos. Novērota šāda tendence – tuvinieki uzdāvina senioram viedtālruni un bibliotekārs ir vienīgais palīgs, kurš pacietīgi apmāca to izmantot.

- Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Bibliotēka strādā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēkas informācijas sistēmu “Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma” (turpmāk tekstā - LNerB Katalogs), kuras jaunā versija ieviesta 2021. gadā.

LNerB Katalogs nodrošina 24 bibliotekārās darbības – resursu apstrādi, reģistrēšanu, uzskaiti, apmaiņu (SBA), lasītāju reģistrāciju un apkalpošanu, statistikas datu ieguvu par krājumu un pakalpojumiem bibliotēkā.

Jaunieguvumu saraksts un visa aktuālā informācija par bibliotēku pieejama bibliotēkas mājaslapā [Te](#), no tās var nokļūt E-katalogā [Te](#). Ir nodrošināta vienkāršā (pēc vārda vai frāzes) un paplašinātā (izvēloties dažādus kritērijus) meklēšana.

Krājuma rezervēšanas iespējas ir nodrošinātas telefoniski vai klātienē, bieži izmantota lietotne WhatsApp.

- Iekšzemes un starptautiskais SBA

Lietotāju pieprasījuma un interešu apmierināšanai, kā arī izstāžu vai pasākumu satura veidošanai, izmantoti SBA pakalpojumi. No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits, salīdzinot ar 2024. gadu, pieaudzis par 12 vienībām. Uz citām bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits samazinājies par 39 vienībām.

- Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Darbs ar ļoti dažādiem cilvēkiem. Diemžēl jāsecina, ka bieži vien bibliotekārs ir vienīgais cilvēks, kas uzklausa un var palīdzēt atrisināt problēmas.

1. attēls – sagatavoti SBA sūtījumi Alūksnes novada bibliotēkām un sociālās aprūpes centriem.
2. attēls - medijpratības pasākums “Gudri un droši”
3. attēls - ekskursanti tiek iepazīstināti ar bibliotēkas pakalpojumiem.
4. attēls – Starptautiskajai lasītprasmes un rakstītprasmes dienai veltīts pasākums.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

6. Krājums

- Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Bibliotēka strādā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēkas (LNerB) deponēto pielāgotās literatūras krājumu (audio grāmatas, grāmatas palielinātā drukā, grāmatas vieglajā valodā un Braila rakstā). Krājuma apstrādes un komplektēšanas procesā LNerB speciālisti vadās pēc “LNerB Krājuma komplektēšanas vadlīnijas 2024.-2027. gadam”.

Pielāgotās literatūras krājums uz bibliotēku tiek piegādāts vienu reizi mēnesī ar Latvijas Pasta starpniecību. Lai bibliotēka tiktu informēta par Deponētā krājuma izmaiņām, izveidotas pavadzīmes par nodotajiem pielāgoto resursu jaunieguvumiem, kā arī pārskati ar nodošanas - pieņemšanas aktu par krājumā esošo vienību skaitu un vērtību, noslēdzot konkrēto ceturksni.

Pēc reorganizācijas 2023. gadā parastā iespiedraksta grāmatas bibliotēka vairs nekomplektē.

Pārskata periodā bibliotēkas krājumā ienākušas 282 vienības par summu 529,33 EUR. Bija abonēti 5 preses izdevumi par summu 206.08 EUR.

Bibliotēkas krājums 100 % rekatalogizēts.

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

- Krājuma rādītāji

Pārskata periodā bibliotēkā ienāca 282 pielāgotās literatūras vienības (139 grāmatas palielinātā drukā, 9 grāmatas vieglajā valodā un 134 audio grāmatas). Tas ir par 92 vienībām vairāk kā 2024. gadā, jo palielinājās saņemto eksemplāru skaits grāmatām palielinātā drukā. Krājumā ienāca 205 seriālizdevumi. Jaunieguvumi bērniem palielinājās par 13 vienībām.

No krājuma tika izslēgtas 376 vienības (77 parastā iespiedraksta grāmatas, 182 seriālizdevumi, 93 grāmatas Braila rakstā, 12 seriālizdevumi Braila rakstā, 12 audio seriālizdevumi).

Kopējā krājuma apgrozība – 3,02.

Krājuma kvalitāte uzlabota izslēdzot nolietotus un nepieprasītus izdevumus. Brīvpiecejas materiāliem jābūt labā stāvoklī un mūsdienīgiem, tad tie tiek izmantoti vairāk nekā krājums ar nolietotu un saturā novecojušu literatūru.

Lai popularizētu krājumu tika sagatavotas literatūras izstādes rakstniekiem, tematiskas izstādes svētkos, jauno grāmatu apskati. Skatīt [TE](#).

- Datubāzes

Bibliotēka izmanto KISC bezmaksas abonementu divām nacionālajām datu bāzēm *Letonika* (www.letonika.lv) un *Lursoft Laikrakstu bibliotēka* (www.news.lv). Pašas veidotu datu bāzu nav. Par pieejamajām datu bāzu iespējām bibliotēka informē lietotājus individuāli ikdienas darbā, gan pasākumu laikā, gan bibliotēkas tīmekļvietnē.

Datubāzes tika izmantotas, lai atrastu konkrētus faktus vai informāciju tematisku pasākumu, konkursu vai izstāžu vajadzībām, arī uzzīņu izpildei. Informācija tika meklēta arī LNDB kolekcijās Periodika.lv, Zudusī Latvija, LNB analītikas datu bāzē un katalogā, Balvu CB kultūrvēstures datu bāzē utt.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2023	2024	2025
Letonika	192	524	383
lietojumu skaits	238	846	1016
News	609	649	761

- Krājuma un datubāzu popularizēšana

Vadoties pēc “Kultūras pasākumu plāna 2025. gadam” krājuma popularizēšanai katru mēnesi tika izvietotas literatūras un tematiskās izstādes. Pārskata periodā bija 34 literatūras un tematiskās izstādes, kurās lasītāji varēja apskatīt 371 grāmatas, 25 žurnālus un citus materiālus no novadpētniecības un uzzīņu mapēm.

Jaunieguvumu saraksts un visa informācija par bibliotēku pieejama bibliotēkas mājas lapā. Skatīt [TE](#). Pārskata periodā notikuši 14 pasākumi, ko apmeklēja 217 interesenti.

- Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Pēc reorganizācijas bibliotēka vairs nekomplektē grāmatas parastajā iespiedrakstā, arī programmā “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” nepiedalās.

- Lasītāko grāmatu tops

	Grāmatas autors	Grāmatas nosaukums	Izdevējs	Izd. gads	Izsniegumu skaits	Formāts
1	Daudziņa Zane	Bērnudienas komunālijā	Zvaigzne ABC	2024	58	CD_mp3
2	Tilaks Dzintars	Raibi raibā nometne	Zvaigzne ABC	2022	57	CD_mp3
3	Lubāniņa Kristīne	Karma atlikumu neizdod	Zvaigzne ABC	2021	57	Palielināta druka
4	Guļevska Lia, Landorfa Sandra	Viktors Lapčenoks: dziesmas bruņinieks	Jumava	2025	54	Palielināta druka
5	Hogana Rūta	Kvīnijas Malones “Paradīzes viesnīca”	Zvaigzne ABC	2023	49	Palielināta druka

- Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi

Sociālās aprūpes centri prasa audio grāmatas, kur ielasīti īsi stāsti vai romāni, jo senioriem ir grūti noturēt uzmanību.

Lai nepazaudētu “parastās grāmatas” lasītāju, izmantoti SBA pakalpojumi ar Kubulu bibliotēku.

Darbs ar parādniekiem tika veikts reizi divos mēnešos, izmantojot dažādus saziņas veidus. Lielu problēmu nebija, tomēr gadījās, ka lietotāju kontakti ir mainījušies, citi vienkārši ignorēja atgādinājumus.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

- Darbs ar bērniem un jauniešiem

2025. gadā bibliotēkā reģistrēti 7 lietotāji vecumā līdz 18 gadiem. Tie ir bērni un jaunieši ar citādām lasīšanas grūtībām. Aktīvākais darbs ar bērniem bibliotēkā notiek skolas brīvlaikā vai vasaras mēnešos.

- Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana

Bērniem nodrošināta brīvpieeja krājumam, iespēja izmantot datoru mācību vajadzībām, drukas, skenēšanas, kopēšanas, iesiešanas pakalpojumi, interneta pieslēgums, abonētās datubāzes, uzziņas un konsultācijas, pasākumi, izstādes un ekskursijas.

Sadarbība notiek ar pašvaldības mācību iestādēm - organizējot informatīvi izglītojošas ekskursijas bibliotēkā, apmeklētāji uzzina par bibliotēkas vēsturi un pakalpojumiem.

Pārskata periodā notika divi veiksmīgi pasākumi.

Maija mēnesī bibliotēka piedalījās Balvu CB rīkotajos dārza svētkos “Kad H. K. Andersena pasakas uzzied”. Gan lielam, gan mazam apmeklētājam bija uzdevums atrast grāmatas nosaukuma tulkojumu.

Oktobra mēnesī bibliotēku apmeklēja Balvu Valsts ģimnāzijas 11.a klases audzēkņi, lai padziļināti vērtētu un analizētu zīmes un simbolus dažādās kultūrvides sistēmās. Apmeklētāji tika iepazīstināti ar Braila rakstu un bibliotēkas pakalpojumiem.

- Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem

Lai kvalitatīvi īstenotu darbu ar bērniem, trūkst pieredzes interaktīvu, mūsdienu bērnu uztveres īpatnībām atbilstošu aktivitāšu un pasākumu organizēšanā. Ņemot vērā bibliotēkas telpu platību, ir neiespējami atrast vietu, kur iekārtot bērnu un jauniešu zonu. Zināmas grūtības sagādā arī lielas ekskursantu grupas uzņemšana, nepietiek vietas.

8. Novadpētniecība

- Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, darba popularizēšana

Novadpētniecības krājumu veido neliels skaits nozaru literatūras un daiļliteratūras grāmatas, novadpētniecības materiālu mapes, audio ierakstu CD un video materiāli.

Novadpētniecības materiāli tiek izmantoti, veidojot tematiskās vai literatūru popularizējošas izstādes vai vadot ekskursijas.

Dokumentējot ikdienas notikumus, regulāri tiek papildināta bibliotēkas vēstures mape un materiāli par Latvijas Neredzīgo biedrības Balvu teritoriālās organizācijas darbību. Mape par novadniekiem ar redzes invaliditāti, tai skaitā arī par bibliotēkas lasītājiem.

Tiek apkopota informācija par neredzīgiem mūziķiem, rakstniekiem, māksliniekiem, kā arī citiem slaveniem un pazīstamiem cilvēkiem ar redzes traucējumiem.

Informācija tiek iegūta no interneta vietnēm un preses izdevumiem. Visi savāktie materiāli pieejami tikai papīra formā. Audiovizuālos failos pieejami teātra izrāžu un mūzikas ieraksti (skatīt [Te](#)).

Krājums tiek glabāts brīvpieejas plauktos, sakārtots mapēs, bet nav izsniedzams lietošanai uz mājām. Vajadzības gadījumā materiāli tiek skenēti un izsūtīti elektroniski.

Pārskata periodā tika digitalizēti 65 teksta dokumenti (128 lpp.).

- Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības, problēmas un to risinājumi

Nepietiekams laika resurss apzināt un savākt visu pieejamo informāciju. Viens no risinājumiem ir iesaistīt bibliotēkas lietotājus vajadzīgās informācijas apkopošanā, kas tiek arī veiksmīgi īstenots. Laba sadarbība blakus novadu bibliotēku darbiniecēm.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

9. Projekti

Pārskata periodā bibliotēka projektu izstrādē nepiedalījās.

10. Publicitāte

- Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana

Ir svarīgi popularizēt savu bibliotēku iedzīvotāju vidū un saglabāt bibliotēkas pozitīvo tēlu. Regulāri tika veidots pasākumu un izstāžu vizuālais noformējums, teksta apraksti publikācijām, atjaunota informācija par bibliotēkā notiekošo bibliotēkas mājaslapā. Izvietota informācija bibliotēkas telpās, lietotāji informēti ar īsziņu vai lietotnes WhatsApp starpniecību.

- Bibliotēkas informācija tīmeklī

Bibliotēkai ir sava mājaslapa <http://bibliotekas.lv/plb/>. Tur pieejama informācija par sniegtajiem pakalpojumiem, krājuma katalogu, ziņas par pasākumiem, izstādēm un citām aktualitātēm. Pārskata periodā bibliotēkas mājaslapa apmeklēta 2071 reizes, kopā apskatot 4205 lapas.

Bibliotēkai nav izveidots konts sociālajos medijos.

- Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Lai sagatavotu kvalitatīvas publikācijas, nepieciešams tam veltīt ilgāku laika posmu. Svarīgi, lai sagatavotā informācija būtu aktuāla, pārskatāma un viegli uztverama.

Ir diezgan liela bibliotēkas apmeklētāju daļa, kura nelieto tiešsaistes saziņas iespējas. Viņi ir jāuzrunā personīgi.

Vislielākā problēma ir pasākumu fotoattēlu publiskošana. Novērots, ka arvien lielāka apmeklētāju daļa iebilst par savu attēlu publiskošanu virtuālā vidē.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām:

- ✓ Balvu CB - konsultācijas, profesionālās pilnveides pasākumi, pieredzes apmaiņas braucieni, pasākumi, SBA pakalpojumi.
- ✓ Balvu novada bibliotēkas – SBA pakalpojumi.
- ✓ Balvu novada mājaslapa balvi.lv - publicitāte vietējos medijos par bibliotēkas notikumiem.
- ✓ Balvu novada muzejs – pielāgoti pasākumi.
- ✓ Ziemeļlatgales laikraksts “Vaduguns”, Balvu novada pašvaldības informatīvais laikraksts “Balvu Novada ziņas” - publicitāte vietējos medijos.
- ✓ Novada izglītības iestādes - ekskursijas bibliotēkā. Bērni un jaunieši iegūst informāciju par bibliotēkas īpašajiem pakalpojumiem, pielāgotām tehnoloģijām, saskarsmi ar cilvēkiem ar redzes invaliditāti, vides pieejamību, Braila rakstu, audio grāmatām.

Ārējie apkalpošanas punkti:

1. Balvu pansionāts (Balvu novads)
2. Sociālās aprūpes centrs “Rugāji” (Balvu novads)
3. Viļakas sociālās aprūpes centrs (Balvu novads)
4. Beņislavas Dienas aprūpes centrs (Balvu novads)
5. Balvu Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs (Balvu novads)
6. Viļakas Dienas aprūpes centrs (Balvu novads)
7. Alūksnes pansionāts (Alūksnes novads)
8. Sociālās aprūpes centrs “Pīlādži” (Alūksnes novads)
9. Lubānas veselības un sociālās aprūpes centrs (Madonas novads)
10. Sociālās aprūpes centrs "Trapene" (Smiltenes novads)

11. VSAC "Latgale" filiāle "Litene" " (Gulbenes novads)
12. Sociālās aprūpes centrs "Siltais" (Gulbenes novads)
13. Sociālās aprūpes centrs "Jaungulbenes Alejas" (Gulbenes novads)
14. Sociālās aprūpes centrs "Dzērves" (Gulbenes novads)

Sadarbība SBA jomā ar pašvaldību publiskajām bibliotēkām Latvijā:

1. Balvu CB (Balvu nov.)
2. Baltinavas bibliotēka
3. Bērzkālnes bibliotēka
4. Bērzpils bibliotēka
5. Briežuciema bibliotēka
6. Krišjāņu bibliotēka
7. Kupravas bibliotēka
8. Kubulu bibliotēka
9. Lazdukalna bibliotēka
10. Lazdulejas bibliotēka
11. Medņevas bibliotēka
12. Naudaskalna bibliotēka
13. Rekovas bibliotēka
14. Rugāju bibliotēka
15. Tikaiņu bibliotēka
16. Upītes bibliotēka
17. Tilžas bibliotēka
18. Vectilžas bibliotēka
19. Vecumu bibliotēka
20. Viļakas bibliotēka
21. Vīksnas bibliotēka
22. Žīguru bibliotēka
23. Ļaudonas bibliotēka (Madonas nov.)
24. Alūksnes pilsētas bibliotēka (Alūksnes nov.)
25. Bejas bibliotēka (Alūksnes nov.)
26. Malienas bibliotēka (Alūksnes nov.)
27. Māriņkalna bibliotēka (Alūksnes nov.)
28. Mārkālnes bibliotēka (Alūksnes nov.)
29. Pededzes bibliotēka (Alūksnes nov.)

30. Veclaicenes bibliotēka (Alūksnes nov.)
31. Gulbenes novada bibliotēka (Gulbenes nov.)
32. Salaspils 1. vidusskolas bibliotēka (Salaspils novads)

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes:

- ✓ Latvijas Neredzīgo biedrības Balvu teritoriālā organizācija - tematisku pasākumu rīkošana, jaunu lietotāju apzināšana, novadpētniecības materiāli tematiskajām mapēm, publicitāte.
- ✓ “Latvijas Pasts” Balvu nodaļa – pasta sūtījumu piegāde.
- ✓ Balvu un Alūksnes novadu Invalīdu biedrības - pieejami bibliotēkas publicitātes materiāli.
- ✓ Privātpersonas - ziedojumi (preses izdevumi, grāmatas).

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

Pārskatu sagatavoja Pielāgotās literatūras bibliotēkas vadītāja Ilona Laicāne

23.01.2026.